

Kiadóhivatal:
Kaposvárott, zárda-utca. Ide czimezendők az előfizetési pénzek, hirdetések és nyilatkozatok.
Megjelenik minden pénteken.
Előfizetési díj:
Egész évre . . . . . 6 frt — kr.
Fél évre . . . . . 3 frt — kr.
Negyed évre . . . . . 1 frt 50 kr.
Egyes számok 10 krért Hagelman Károly könyvkereskedésében és a kiadóhivatalban kaphatók.

NÉP JOG

POLITIKAI, KÖZGAZDASÁGI ÉS TÁRSADALMI HETILAP.

Szerkesztőség:
Kaposvárott, zárda-utca. Ide küldendő a lap szerkesztésére illő minden közlemény.
Megjelenik minden pénteken.
Előfizetési díj:
Egész évre . . . . . 6 frt — kr.
Fél évre . . . . . 3 frt — kr.
Negyed évre . . . . . 1 frt 50 kr.
Egyes számok 10 krért Hagelman Károly könyvkereskedésében és a kiadóhivatalban kaphatók.

Fenyősi szolgabíró s a zsidók.

A „Nemzet” s utánna zsidó lap-társai nagy lármát ütöttek Somogyvármegyének abbeli határozatára, mely a szeptember hó 2-án Szigetvárott történtek megvizsgálását rendelte el.

Az oktan düh melyel a gyűlölt gentryre, a vármegye közönségére s a vármegyei intézményre nyelvüket öltöztetik legjobban tanúsága annak, hogy „valami rothadt dában”, hogy Szigetvárott nem történt a hatósági beavatkozás akkor a mikor, s nem egy a mint történnie kellett volna.

Lapunk minden egy sora tanuságot tesz arról, hogy midőn nyíltan kimondjuk azt, miképpen miserabilis viszonyaink egyik fő okául a zsidó erkölcsöket tekintjük. Kimondjuk azt is hogy e baj orvoslását a törvény, a törvényhozás után keressük, azt sem mondhatjuk senki hogy a megtörtént zavargásokat helyeseltük vagy bátorítottuk: ellenkezőleg, figyelmeztettük, kértük elvtársainkat a békére, a türelemre. s a tényekre hivatkozva elmondhatjuk hogy felhívásunknak meg is lett a kívánt eredménye. Tettük pedig ezt már csak azért is, mert a zavargások következményei éppen arra a szegény emberre nehezdednek a kinek a zsidó ügy is a nyakán ül, de e zavargások magának az ügynek ártnak, ezek a zavargások a kérdést meg nem oldják, sőt megoldását elodázzák.

De mindön ezt tettük, ezzel nézetünk szerent kötelességünknek még teljesen meg nem feleltünk, mert ha figyelemmel kísértük a nép haragjának kitérőseit nem volt szabad szemtel hunynunk a hatóság azon intézkedéseire sem, melyek e kitérőseket követték. S ha ezekre figyeltünk, teljes tárgyilagossággal megőrzése mellett sem zárkóztunk el azon jelenségek elől, melyek oda mutattak hogy Fenyősi Ödön a szigetvári járásnak, Szigetvárott lakó, szolgabírája nem járt el úgy, a mint a megye közönsége által választott tisztviselőtől hogy eljárjon, megvárni lehetett, megvárni kellett. A különböző oldalról érkező hiteles tudósítások e gyanítást meggyőződéssé érlelték, s ekkor nem lehetett választás többé, mert a kötelesség parancsolta, hogy felhívjuk Somogyvármegye közönségét miként az ügy állását vizsgálta meg, szerezen a megtörténtekről tudomást, derítse ki a valót, bármi legyen is az.

Ennyi volt az indítvány sem több sem kevesebb, s az indítványra a megye közönsége egyhangulag elrendelte a „tényállás megvizsgálását.”

E határozatnak teljes korrektségét csak azok támadhatják meg, kik tudják az ügy titkos történetét, s kik ennek folytán nem kedves felfedezésektől tartanak. Jogosságát a határozatnak pedig csak azok vonhatják kétségbe, a kik elég bátorsággal bírnak megtagadni, a megye közönségének azon jogát, hogy tisztviselői eljárását ellenőrizze.

De hát még is kétségbe vonták. Kétségbe vonta a zsidó „nemzet” s kétségbe vonták a német s magyar zsidó sornalok; A „Nemzet” társadalmi rend megtámadását keresi benne, s nagy képtűsködve oktatást ad a büntető törvényből; nagyon furcsa, mert ahhoz — sokszor emlegetett, de el is koptatott — társadalmi rendhez bizonyára sokkal közelebb állanak a fosztogatók, mint a kik azt meggátolni akarják,

a büntető törvény alkalmazásának sürgetésében pedig elég módja lehet még az uraknak majd akkor, ha a tény állás felvételéből a büntetés — mint hisszük — kiderül. A zornalok elítélik a gentryt, a vármegyét; no ebben ugyan nem ütközünk meg, sőt természetesen találjuk, ha tisztesség, a szabad szó, az önálló gondolkodás, undorral tölti el őket; valamint természetesen találjuk, ha minden helyes intézkedésben ellenük irányzott törekvést feltételeznek, hisz ez a helyes s helytelen, a dicsérendő s megvetendő, a jó s a gonosz, az igaz Isten s az antikrisztus örökös harca, mely akkor, kíván leginkább kiváló figyelmet ha — mint napjainkban — az utóbbi hordja magasan fejét, s azt követeli, hogy az előbbi imádjá őt.

De kétségbe vonta Lehner Sándor ur, a somogyvármegyei intéző körök egyik tagja is, a határozat ellen fellebbezést nyújtván be, ki pedig, ha nem családunk, a végzés hozatalánál jelen volt, s annak meghozatalát hallgatásával elősegítette.

De tán nagyon is helyesen cselekedett Lehner ur, mert e fellebbezésnek üdvös következménye el nem maradhat. Ha helybe hagyja a miniszter a megyei határozatot, még a tétovázók a leggyöngébbek sem fogják többé kétségbe vonni a határozat helyességét; ha nem hagyja helybe, ha megsemmisíti, nyilvánvaló lesz mindenki előtt, hogy Tisza Kálmán nyílt törvénytöréstől sem ijed vissza, s az erőszak terére kész lépni mindannyiszor, a mikor azt közvetlen vagy csak közvetett zsidó érdek töle kívánja, követeli. S e tanúság sem lenne megvetendő. A magyar ember nagyon jól tudja, hogy a botnak két vége legyen s példa is van rá elég, mikor az erőszak visszafordult gyászos hősei ellen.

Nyugodtan várjuk tehát az ügy további fejlődését s a nagy láрма sem zavar bennünket, mert hát az a vármegye még se birakabór, valamivel mégis nehezebb lesz ennél, — verhandlerozni.

Miattunk elnevezhetik Fenyősi urat Somogyvármegye „legbecsületesebb” tisztviselőjének, megtehetik nemcsak tiszteletbeli, de akár valóságos főrabbinussá is, azért ezt az urat mégis alkalmatlannak kell hogy találja minden gondolkodó ember a szolgabírói hivatal kellő betöltésére már csak azért is, mert az az ember a ki hat éven át annyi tekintélyre sem tud szert tenni, annyi szeretet s tiszteletet sem tud kiérdemelni, hogy ily zavargások ott a hol ő lakik — csupán az ő kedvéért — ne történjenek, a kinek annyi fogalma sincs hogy a zavargók ellen akkor kell fellépni mikor azok a legelső kísérletet teszik, s nem akkor midőn a huszadik, vagy harmincadik ház ablakait verik be; az lehet a zsidók kedves embere az lehet akár még jó jegyzőkönyvvezető is, de pandur őrmesternek sem való, annál kevésbbé szolgabírónak; s ha Fenyősi urat a jövő választások megválasztának újra, ez épp oly keveset ingatná meg abbeli meggyőződésünk, a mint nem ingatta meg azt a zsidó láрма; legfeljebb azon örökigazság bizonyítékát látnánk abban, hogy többé kevésbbé minden emberi intézmény gyarló; következésképpen ily gyarlóságtól a vármegye sem lehet teljesen ment.

Hogy áll a világ.

Ausztria. A delegáció bevégezte működését, s hogy jól dolgozott, az az hogy fizethetünk eleget, arra nagyobb tanúság nem kell, mint hogy a miniszterek elhalmozták a delegatus urakat dicsérettel azon készség miatt, melylyel a tárgyalásokat sietteték, az az hogy mindent megadtak, a mit kértek. A közös kiadás 98 millió forintban állapított meg. — Legnevezetesebb s mindenesetre sokkal örvedetesebb esemény az Arlbergi alagut befejezése. Az Arlbergvasut közvetlen összeköttetést nyitott nemcsak Ausztria, de hazánk és Schweicz, nemkülönben a nyugot fogyasztó országai között is; melyeket eddig csak nagy kerülőn érthetünk el, alapos a remény, hogy ez által a magyar termelő közönség is észrevehető haszonban fog részesülni, a mennyiben terményeit, gabonáját könnyebben viheti vásárra, így jobb áron értékesítheti.

Németország. A Porosz országgyűlést nov. 21-én nyitották meg. Puttkammer miniszter által felolvasott trónbeszéd legnagyobb részben közgazdasági kérdésekkel foglalkozik. Nehogy az államháztartás egyensulya megzavarassék, adó emeléseket helyez kilátásba. A szász pénzügyminiszter előterjesztése arról örvendetesebb, e hó 18-án az országgyűlésen tartott beszédében konstatálja, hogy Szászország pénzügyei a lehető legjobb lábon állanak; most arról foly a vita hogy a felesleget hova fordítsák, s melyik adónemet volna legcélszerűbb leszállítani.

Franciaország. A miniszterium helyzete a tonkingi ügy miatt mind kényemtelenebb lesz, a bizottság, mely ez ügyben a ministeri előterjesztések megvizsgálására kiküldött nem nagy baráti indulatot árul el, nyolcz tagja határozottan elégedetlen az eddigi eljárással. Ferry az egykori kis ügyvéd, Franciaország külügyministeri tárcáját vette át, sikerül-e neki Franciaország eddigi elszigeteltségét megszüntetni a jövő igen nagy kérdése.

Olaszország. A német korona örökös utazása közben Genuába kiszált, ez alkalmat adott olasz-német barát tüntetésekre. A kamara megnyitása e hó 26-án lesz, az ellenzők kevés kilátással néz az ülések elé, mert a vezérek között való egyenlenség minden erőlyesebb aktiót lehetetlenné tesz.

Spanyország. A kortest december 15-re hivta össze a király. A német trónörökös 21-én megérkezett Valenciába. A kikötőhöz számos nép özönlött fagadására, megjelentek a hatóságok is. A fogadys nemcsak fényes, de szívélyes is velt.

Szerbia. A lázadás le van verve, mint minden oldalról érkező jelentések egyhangulag bizonyítják. A rögtön ítélő bíróság Miloje popát, Paulovic tanító, kiket a lázadás fejének tartottak halálra ítélte, s valamint ezeket úgy Didic és Gusic felkelő vezéreket is agyonlőtték. A vizsgálat kiderítette, hogy a fölkelést orosz befolyás készítette elő, de az nem talált fogékony talajra. A polgárság az ország különböző részeiből, a király iránti hűségét s ragaszkodását nyilvánítja.

Bulgárorság. Oroszország s Bulgaria közötti vizsály kiegyenlített; s így az esetleg Europa békéjét fenyegető kitérés egyelőre elhárítottnak tekinthető.

Tekintsünk körül.

Mélyen megrendülve írom e sorokat. Ki magyarázhatlan nehéz érzés fogja el egész valómat, mert mindinkább közeledni vélem azon időpontot, midőn a nemzetnek, a ker. társadalomnak döntenie kell, saját sorsa felett.

Döntő események bekövetkezése előtt, az ember magába szokott szállni, számot vet magával és körülmenyeivel. Annál inkább kötelme az egy nemzetnek, melyre határozó pillanat bekövetkezése vár, Számot kell nekünk is vetni függetlenség pártiaknak, a kik országunkat nemcsak ki, de befelé is függetlennek akarjuk látni; nehogy saját magunk alatt vágjuk a fát s míg azt hisszük, hogy jól cselekszünk, addig saját célunk ellen törjünk; s ha körülnézünk lehetetlen nem tapasztalunk azok egynemelyikének gyarlóságait, kik a függetlenségi párt vezetői gyanánt viselkednek, lehetetlen, hogy fel ne háborodjon a legszelidebb ember, fel ne forrjon

utolsó csepp vére is, ha látni, hallani kénytelen azon üzemeket, melyeket pártunk zsidó barát tagjai elkövetnek.

Budapesten a függetlenségi párthoz tartozó képviselők kört alakítván, e kör többsége kimondotta, hogy a párt sarkalatos élvét képezi a zsidó pártolás is, üldözik lépten nyomon azokat, kik velük egyértelemben nincsenek, a dicső függetlenségi pártból sakter pártot akarnak csinálni. Mi pedig nem zsidó párti követeket, nem a „rebach és „gescheft” embereit küldtük hazánk képviselő házába, hanem független politikai gondolkozású önzetlen férfiakat. Mi nem hatalmaztuk fel őket, hogy a mi tudtunk és beleegyezésünk nélkül a legszentebb ügy, állami függetlenségünk rovására, zsidó kérdést támaszszanak egy oly nációz előnyére, mely nemzeti függetlenségünk szent eszméjét, az ál liberalismus tanának hirdetésével veszélyezteti.

Szomorú, hogy a függetlenségi kör ma más, nem az, mely volt. Elvesztette himporát a bizalmat, mely benne összpontosult, s mely a körhöz a népet szorosan kötötte. Elvesztette varázs erejét: mert idegen szokásokat, kárhuzatos célt, zsidó erkölcsöt, a corruptió ádáz mérgét engedte becsémpészni szentélyébe. Ma a függetlenségi közp. kör iránt semmi hitünk, reményünk s bizalmunk nincs. — A függetlenségi kört, mely a nép valódi eszménye vissza kell vezetni eredetiségére, a tért melyet vesztett vissza kell hódítania. Fertőzteleníteni kell a levegőt! Ki vele, ki nem oda való! Egy egészen új közp. kört kell alakítani, olyat, mely a 48. ki alapelvek mellett harcolva az antisemita kérdést is egész valójában, önzetlenül támogatja; szóval, mely minden oldalról független. Ily függetlenségi szabadon gondolkodó kör érdekelt hevülünk mi. Oly függetlenségi kör kell nekünk, mely nem a zsidó — hanem a nép barátja; melynek nem a „gescheft” legyen jelszava, hanem független államiságunk jelképe a kereszt... mint az antisemitismus jelképével díszített három színű lobogó.

Sajnátságos játék foly le szemünk előtt. Vannak az ugynevezett honatyáink között oly emberek, kik lelkeknek könnyed hajlékonyságánál fogva képesek sok minden dolgokra, — kiket ha teljesen nem ismerhetünk is azt tudjuk róluk, hogy veszedelmesebbek a báránybőrbe öltözött farkasnál.

Te büszke magyar nép! Ne légy bizalmas ezekhez, meg nem érdemlik azt. El ne törd a szenyfoltot, melyet néhány zsidó barát, jó hírneveden, régi dicsőségeden ejteni akar. Vagy tán a te szabadságod oda sülyedt le, hogy oktalan gyermekként polyába engedted magad kötöttni, akkor, midőn hazád, magad és a szabadság érdekében férfiasan kell vella bátor szavadat hallatni? Akkor, midőn látod, hogy mindened a világon, a zsidóság undok járma alatt nyög? Nem, az nem lehet! Hisz a magyar nép mindig az igazsággal párosult szabadság érdekében küzdött; s most hagyná magát ámitó szavakkal elaltatni? Ne adj hitelt hamis proféták mézes-mázos beszédének, hanem mond ki egyhangulag, hogy a zsidó barátja nem a te barátod, s ne csak szóval mond ezt, mutasd ki tettel is, ha eljő az idő, midőn a most alvó orosz lány megrázza sörényét, midőn a jövő követválasztás napja

elérkeznek; vess akkor jól számot választó lelkiismeretteddel, el ne hagyj tántorítani magadat igaz hitedből mert következik ismét magyar hazánkban. II-ik András király ideje s esordultig megtelik a keserűség pohara, melyet a zsidók és magas pártfogók töltenek számunkra?

De csak te rajtad áll t. polgártársam, hogy kiürited-e a poharat; légy férfi, utasítsd el magadtól, légy félre minden tekintet, tévő ázást s ha szavazol, szavazz úgy mint isten adta ép eszed, igaz magyar szived követeli. S ha úgy cselekszel, megtetted magad szép hazád iránt a mivel tartoztál.

Vizi.

Szapuló

A sakterek fő-fő közlőnyében a Nemzetben valami Cassius ur kozmáskodik a zalamegyei zsidóellenes zavargásokról s azt állítja, hogy annak socialisticus tendenciája lett volna. Nem akarjuk mi itt a zalai gentryt a papságot és népet védelembe venni, nincs annak arra szüksége; nincs ugyanis a népnek, melynek végre valahára ki nyitott a szemé, s tudja, hogy a zsidó és annak uszályhordozói az ő ellensége: ott a képviselő választás majd segít magán az maga is; de nincs szüksége a gentrynek sem, mely tudja, hogy a nép soha sem adott okot arra, hogy a volt földes ur egykori jobbágyát ellene irányult socialista tendenciákkal gyanúsítsa: hiszen az elpusztult Curiaék egykori ur lakóit nem a nép bírósága pusztította ki, hanem a zsidó! Annak is ott a képviselő választás, segítsen magán váltatva a néppel, mely máig is becsüli őt.

A papság? hogy volna annak szüksége a mi védelmünkre? hiszen annak nagyobb hatalmat ad a nép vallásos buzgótsága, mint amilyenről Cassius uraknak csak fogalma is lehet: a papság majd megfogja magát védeni mert tudja, hogy azon népet megmenteni helyes irányba vezetni, mely hivat, nyáját képezi, szent kötelessége, s tudja, hogy a farkas, mely e nyájból oly bőven szedi áldozatait — a zsidó. A papság többé nem fogja féken tartani a „hatalom” parancs szava, mert a magyar papság válságos időkben mindig a magyar nemzet érdekei mellett állt őrt, s a haza oltárán legtöbbet áldozott a hazafias papság; azt nem tartja vissza kötelességében semmi, a papság is fog választani azon ezer eszközből, mely hivat megmentésére alkalmasnak kínálkozik.

De azt már nem állhatjuk meg, hogy a zavargások valódi okát Cassius urnak meg ne mondjuk: a nép pusztult, egy-egy uszorás, orgazda, bünszerző zsidó beszabadult a községbe, s ez emantipáció áldásos pajzsa alatt 20-30 paraszt családot tönkretett eluzsoráskodva, csalva annak minden vagyonát, megromtva erkölcsét, rabszolgává, igavonó baromná süllyesztvén alá.

TÁRCSA.

Agglegénység.

Napjainkban, midőn oly sokaknál az Epikureusok alapította tan képezi azon czélt, melyet elérni törekcsenek, nem utolsó helyen azon kérdés, vajlon mi az oka annak, hogy oly sokan, habár képesek volnának család alapítására és főtartására agglegényi életet élnék mégis, s inkább kiteszik magukat azon veszélynek, hogy a csinos menyecskék, mamák s leányokkal bíró apák élezzenek felettük, mint magokat a Hymen rózsalánczával Éva anyának maradékához csatolónak.

Különösen reánk magyarokra, a midőn saját hazánkban is már már idegenek leszünk s maholnap mint a mente meg a sarkantyú, csak muzeumokban leszünk találhatók, igen fontos kérdést képez s méltó volna, hogy vele komolyabban foglalkozzanak.

A statistika azt mutatja, miként mindazon népeknél, melyek a civilizáció magasabb fokán annak kényelmeiben kissé elpuhultak, vagy éppen a civilizáció követelményeinek, nehezebben elérhető vágyainak szolgálatában azon korra, mire a férfi testi teljességének elégséges fokát elérte, s így a házasságra megérett, az emberek nagyobb része testileg kimerül és elnyomorodik, sokkal több nő, mint férfi születik, a férfiak csekélyebb száma az állam intézményeivel is nagyban fog: kétségtelen, mikép valóságos társadalmi feladat, nemzeti érdek fekszik abban, hogy az agglegénység valahára még a magyarszótárból is kitöröltesse.

Ertjük agglegények alatt azokat, kiket az Isten bár ép testtel lélekkel áldott meg, a sors oly viszonyok közé helyezett, melyek képekké teszik őket, becseletes családot alapítani, s így a nemzet számbeli erejét gyarapítani. Fájdalom, nagyon sok ily egyénnel találkoztunk az életben, kiknek azon passióját, hogy agglegények maradnak sehogys sem helyeselhetjük; de mivel látatlanban őket elítélni nem akarjuk, kissé kutathatjuk azon okokat, melyek őket talán némileg mentenék.

Ezen mentő körülményeket két fő okra véljük osztani: állami és társadalmira, melyeknek megengedjük vannak apróbb válfajai.

A nép érezte, türte az igát, mert a „bölc” törvény a zsidó czéljaira készült a magyarság ellen; türte a nép, mert urait is hasonló állapotban látta. Panaszkodott is, de hiába, nem volt a ki meghallgassa, nem volt szív, a ki megszájja; mert a kormányok oly alapra állottak, hol a nép érdekei az állam érdekeinek, illetve nem állam, de a hatalom érdekeinek voltak alá vetve; ezt a hatalmat pedig támogatta, fentartotta a haute-finance, a — zsidó.

Mert a nép érdekei ellen fenálló hatalom csak lelketlen zsoldosokkal tud uralkodni, kiknek nincs érzéke a nép érdekei iránt, csak szolgálhatnak parancsolat szerint, mert a szolgaság vérökben van.

Csuda-e ha a nép, mely csak érez, de számában fekvő erejét latba vetni nem tudja, mely elnyomatás, kifosztás, veszítést látja csak, gyűlöletének kifejezésében nem tudja megválasztani a helyes eszközt, mely abban állana, hogy törvényes szavazattal lemondjon a hatalom polczáról a zsidó érdekek rabszolgáit, a kezégyében eső legközelebb fegyverhez nyul, melynek sikeréről bár nincs meggyőződve, de természetes bosszúját hűti??!

Valóban, Cassius ur nem éri el elmékedésének czélját: a zalai papság és a gentry nem fog megjélni a socialismus falra festett ördögétől, de befogja látni, — Cassius ur aggodalmait számba véve annál inkább is, — hogy itt a tizenkettő óra, melyben a saját és a nép dolgán segíteni kell, s oda kell törni törvényes eszközökkel, a nép kezében lévő egyetlen, de legnagyobb hatalommal, hogy a zsidó hydra nyaka töressék és a hatalom élére Cassiusok helyett oly egyének állíttassanak, kiknek meggyőződésében első a magyar nemzet létérdeke, mely megelőzi a legnagyobb liberalisnak csufolt jelszavakat is.

A jádi pap, Nagy Albert a »Somogyban« nyilatkozik következőképen: A „Népjog” legutolsó számában rólam írt azon állítás, hogy az antisemitizmusban Szalay Imre képviselő ural elvtársul szegődtem volna, a valósággal nem egyező.

Valósággal politikus egy nyilatkozata, mely méltó volna bármelyik circumspetus, szász sógorhoz de hogy magyar ember felül rá még pap ilyet hogy tehet, azt nem igen értjük.

Hogy félre ne értesünk magunkat előre is kijelentjük, hogy nem azért került a tiszteletes ur a „szapulóba.” mert mi azzal törődünk, vajlon ő partján van-e Szalay Imre urnak, vagy nincs, mert eddig se volt, eddig is igyekezett minden adott alkalommal zavarost csinálni: hanem hiába, mert a jádi nép esze és szive oly tiszta és átlátszó, hogy habár fenekettől felzavarják is, nem lesz az soha oly zavaros, melyben némely emberek kezüik szerint halászhassanak.

De igen is azt már mégis csak szeretnénk tudni, vajlon a tiszteletes ur mit ért az alatt, hogy az antisemitizmusban nem Szalay Imre elvtársa; mert ezt ugyanis érthetjük, hogy

Allaminak tartjuk azt, hogy az állam védelme a házassalundó ifjakból éppen akkor veszi ki a legnagyobb contingenst, midőn a fiatal ember legnagyobb vágjat érez a házasság után. A 19-20 éves embert, ha ép és egészséges elviszik katonának, s ott tartják legkevesebb három évig, vagy ha több intelligenciát áru el, ott fogják jó szóval, parancssal, előléptéssel tovább is, örökre. Nem szükséges magyaráznom azon számtalan okot, mely a katonát nőtlenégre kárhoztatja, de kétségtelen, hogy a katonaságnál elenyésző százalék a nő. A ki pedig néhány évig katonakép szolgált, az ki van véve életsorsából s ha haza kerül, ott kell neki elkezdeni, hol gyermekkorában elhagyta, s életének a legszébb éveit a kezdetnek kell áldoznia, midőn pedig már ismét helyre vergődött, magának biztos existentiát teremtett, deresedő hajjal, hajlott termettel, elfásult kedélyvel elveszté kedvét, megszokja a nőtlenéset, meg nem házasodik, mert tudja, hogy a természet örök törvényei szerint az életet majd akkor kell bevégeznie, midőn gyermekeinek, családjának legnagyobb szüksége volna rá. Innen van, hogy a kiszolgált katonák a legnagyobb contingenst szolgálatják az agglegények táborának.

Ezenkívül igen sok egyént foglalkoztat az állami szolgálat. Tudjuk azt is, hogy a hivatalnok karban is sok a nőtlen ember; mert a kezdő hivatalnok, tehát a fiatal ember nagyon csekély fizetést kap, mely család tartására nem elég: midőn már hivatalában eleget keresne, akkor már elmult az idő felette, mint a vén katoná felett, tul ment azon az időn, midőn a házasságra kedvet és hajlamot érez az ember.

Ezek az állam áldozatait, de vannak a társadalomnak is.

A házasságnak legnagyobb ellensége azon közszelem, melyet a keresztény társadalomra a zsidók befolyása származtatott át, mely a házasságot nem azon nemes idealis szempontból tekint, melyből valóságos tekintenie kellene, hanem azt egy üzletnek veszi, melyben a férfi a nővel minden idealis czél nélkül, csupán és egyedül azért szövetezik, hogy összetett anyagi eszközök és munka segítségével vagyon szerezenek.

másként nem Szalay Imre nézetei szerint antisemita, meg úgy is, hogy épenséggel nem antisemita.

Ha az előbbi áll, akkor a dolgot egyszerűen tudomásul vesszük és várjuk a jádi pap antisemita programját, mely valószínűleg tul fog menni azon, melyet Szalay Imre ur vall, ha azonban a nyilatkozatnak az utóbbi értelmet kívánja — vagyis hogy ő nem antisemita — a t. ur tulajdonitani: akkor ki kell mondanunk, miként a „Népjog” a neheztelt közleményt jóhiszeműleg írta, s a tiszteletes ur vagy a nyilatkozatban, vagy azon nyilatkozatokban, melyeket tőle saját vendégszerető házában több ízben hallottunk esett abba a hibába melyet a Népjogra akar tolni, hogy olyat mond, mi „a valósággal nem egyező.”

Hiszen mi a t. urnak azért voltunk vendégei, mert Szalay Imre urat, hogy beszámolóját megtartsa, maga hívta meg, biztosítván őt, hogy a zsidó kérdésben vallott elvei a régi ellenteleket összehozták; hiszen saját házában abban, hogy vejük együtt ő is antisemita maga erősített meg bennünket; hiszen mikor Szalay Imre ur, ugy mi is, és a népből is többen örömtűket fejeztük ki, hogy végre a tiszt. ur is egyben, a zsidókérdésben népével, hivat. vel egy véleményen egy politikai táborban van azt helyben hagyta, ezen véleményünkben minket ugy jóhiszemű népet megerősítette: valóban, ha erre nézve határozott szóbeli kijelentéseket nem tett volna is, esetleges hallgatása is elégséges lett volna arra, hogy amit irtunk, annak jóhiszemű alapja legyen.

Hanem hát előljáruj a tiszt ur elvét „a szó szellő, az írás marad” s elhiszszük, hogy a Somogyban megjelent nyilatkozat az igazi most már csak arra vagyunk kíváncsiak vajlon találkozik-e komoly ember, ki a tiszteletes ur iratlan nyilatkozataira adni is fog valamit politikában. Valóban nem hiszszük, hogy akadjon, de azt elhiszszük, hogy a nép humor a közmondást, „ki fogott mint a jádi pap az imádságból” az ily nyilatkozatok után következőkép fogja travesztálni. „Ki fogott mint a jádi pap az igazmondásból.”

Országgyűlés.

Nov. 22.

Megnyitó ülés a szünnet után e hó 17-én volt, az ülésről megjegyzésre csak az érdemes, hogy a nyiregyházi kir. törvényszék Onody Géza képviselőnek kiadtságát kérte Szeifert kir. főügyészi helyettes panaszára.

Hétfőn 19-én vette kezdetét a zsidók és keresztények közötti házasságról szóló törvényjavaslat tárgyalása, a három napi tárgyalásból annyit tanultunk, hogy biz ez a törvény nem kell senkinek, nem tartja azt jónak senki, de hát az „igen” sereg azért van, hogy ugy szavazzon a mint Tisza bólint, Tisza egy cselekszik a mint a zsidók akarják, ezeknek pedig ugy tetszik, hogy a házasságra nézve is kivált ságot kapjanak a keresztények felett. Hát persze hogy ez a javaslat még Pauley igazságügyminiszternek se tetszik, de hát mint mondtuk tetteitni kell Tiszának s így meg is fog-

Inen van az, hogy a legtöbb oly pár, kit a tiszta szerelem kötne össze, haj törést szenved azon a sziklán, melyet közéjük egyik vagy másik fél szegénysége emelt.

Nem akarjuk mi azt mondani, hogy a házasságot könnyelműen kössék az emberek, de sohasem ismerjük el tisztelességes akadálynak azt, ha egy férfi, ki kellő vagyoni eszközökkel, megfelelő munkaerővel bír, megengedi, hogy szive tiszta érzelmein erőt vegyen a birvágy, s lemondjon egy oly tisztelességes házasságról, melyet a különben kifogástalan, de vagyontalan nővel köthetne.

A férfi kötelessége a munka, a nőé a segítség: Magyarországon még nem halt meg éhen senki, ki dolgában meg segítséggel is bírt, ha komolyan akart dolgozni. A tulkényelem megszerzésének nem lehet tisztelességes eszköze a házasság; magyar nép morális érzéke megveti az oly férfit, ki egyedül a nő tart el.

Nem tagadhadjuk azonban, hogy a ferde nevelési rendszernek is, melyben nőink neveltetnek, szinte meg van azon hatása, hogy legtöbb egyén nőtlen marad.

E vád leginkább közép osztályunkat éri, mert az urhatnáság abban vert leginkább gyökeret.

Nálunk egy kissé tehetségesebb mesterember szülők szegénylenek, ha gyermekük szinte egy becseletes mesteremberné lenne: már kicsi korában kalapot tesznek fejére, miáltal mintegy alapját vélik letenni az „urnóségre,” serdültebb korunkban zongora-francia nyelv azon kellék, mely egy mesterember leányához illik: s midőn aztán kikerülnek a rövid szoknyából, méter hosszú slepp, aranyóra, aranylánc, urak miséje, déli visetek fogadása, finom „Paul de Kock” féle regények olvasása képezik azon alapot, melynél fogva méltán elvárhatjuk hogy belőlük urnók, csupa »nagyságos asszonyok vájjanak, ha mindjárt a német guovernant” a francia »bonn” még csak rántott-leves kotyvasztására sem tanítá.

Ezután jön a valódi calculus; idő haladtával a leánykából már leány vált; s a szülők, kik saját jóhiszemük szerint leányukból nagy urnót neveltek, kire nem ritkán korábbi években verejtékkel összeszerzett vagyonuk nagy

ják szavazni, daczára azon hatalmas érveknek melyeket minden oldalról felhozhat ellene.

De hát e tárgyalások alatt mégis nagyon örvedetes jelenségnek lehetünk tanui, végre valahára megmozdult a papság is, nem úgy mint megilletné, nem ugyan oly erélyvel mint megtehetné, de hát kezdetnek ez is jó, csak folytatása következék. Győrfy Elek a függetlenségi párt részéről határozati javaslatot nyújtott be a mostan szőnyegen forgó törvényjavaslat ellen a kötelez polgári házasság bohozatalára nézve. Onody Géza határozati javaslata a keresztény-zsidó házasságot egyszerűen elvetetni kéri, e javaslat mellett tartott Isjőczy Győző is hatalmas beszédét.

A három napi vitának egyik feltűnő jelensége Horváth Boldizsár beszéde volt, a liberalis szédelég fénykorszának egyik hőse, kiről már azt hittük, hogy életét vezeklésben tölti magába szállva a felett, hogy egyik fő tényezője volt Magyarország függetlensége előalkuvásának, hogy kezének átkos munkája azon zavar, azon gyarlóság, mely a magyar igazságszolgáltatást megbénítja, s melyet emberileteken keresztül alig lesz lehető helyreigazítani; ez a »monumentális” beszédek tartó képviselő ur, kit hazájának legválságosabb helyzete sem tudott magányából, kényelméből kiváramni, megjelent most, hogy kirántsa elrozsdásodott kardját s lándzsát törjön a zsidó mellett; elmondta ugyan hogy mennyire nem jó a javaslat, sem irányát sem egyes rendelkezéseit nem helyesli, de azért — példás következetességgel — elfogadja. Minden esetre egyik legnevezetesebb kijelentése az volt, hogy a zsidó emancipációs törvény meghozatalakor kellett volna a zsidókevesztény házasságról is intézkedni, s akkor akarta is, de — nem volt hozzá ember: elhiszszük akkor még nem voltak az emberek a zsidó befolyás által annyira korrumpálva mint ma. Az általános vita holnap jóformán be fog fejezteni, Tisza nyilatkozatát akkorra várják.

HIREK.

— Eljegyzés. Farkas Gyula a szigetvári járás s. szolgabírája eljegyezte Kohánits Ferencz urnak, a szigetvári takarékpénztár igazgatójának szelleműs, kedves, szép leányát Ilkát. Legyenek boldogok.

— Változások a honvédség köréből. Szemencez Emil hadnagy Köszegre, Lichtenstein L. Sopronba, Hirsch h. pedig Pápára áttették.

— A kaposvári műkedvelő társaság tükárságától következő levelet vettük. Tekintetes szerkesztő ur! Kérem becses lapjában közzétenni, hogy a kaposvári jótékonyczélú állandó műkedvelő társulat folyó november hó 24-én a „Korona” vendéglő nagytérképében — 50 kres belépti díjak mellett — ismét egy zártkörű társas estélyt rendez. Kezdeté esti 7 órakor. A meghívók már szétküldtetek; mindazonáltal azok, kik tévedésből nem kaptak volna is arra igényt tartanak, sziveskedjenek ez iránt alulirt társulati titkárhoz fordulni. Kiváló tisztelettel! Kaposvárot 1883 nov.

részt reá költék, várják a foguk alá való legényt, jönnek a bálók, az ugy nevezett leányvásár helyek, forgatják erősen a leányt, mert hát táncolni jól tud, kellemes megelégedés honol a mama arczán, hogy az ő leánya nem árul petrezselymet, s azon örömteljes állapotról álmadozik, hogy egykor az egyik vidéki lap hymen rovata fogja hirdetni a boldog házaspárt.

Az azonban az idő mulik s legény még sem mutatkozik a láthatáron, a szülők reményüket füstbe szállni látván, kezdődik a házi patvar a sok cziczozás után a nyomor is kezdi mutatni magát, s miután nem telik ugy mint kellene, a mama is meg a leány is a papa fejét kezdik összetenni, míg végre bekövetkezik a catastrófa, jön a lelketlen zsidó uszorás számlájával s az őz apa szerzett keresményeire dobszó adja a koronát. Ilyenkor aztán a szülők belátják azt, hogy munkás egyszerű s erkölcsös leány helyett majmot neveltek s kétségbe esnek nemcsak gyermekük, hanem saját jövőjük felett is.

Kérdem, ki merne az ily módon nevelt leányhoz igaz érzellemmel közelíteni s ezzel magát összefűzni? Valamely becseletes mesterember? Nem! mert nem is mer hozzá közelíteni, de még nem is ugy nevelték, hogy kenyeret tudna sütni, egy kis rántott levest főzni s általában a munka végét megtudná fogni?

Avagy tisztelességes állással bíró hivatalnok? hiszen az képtelen volna a sok sleppre, még a jó Isten tudja miféle külmázra keresni.

Ily körülmények közt bár sajnálva látjuk az agglegények számának mindinkább való szaporodását, de nem nagyon csodáljuk; érdemes volna ezen thema felett azoknak gondolkodni, kik az állami institúciók felett hivatva vannak rendelkezni. Az álló haderők eltörlés emellett már nemcsak ezen érdek, de sok más is szól; a társadalomnak pedig keresztül kell menni azon tisztító tűzön, mely megtisztítja mindazon reminiscenciáktól, melyekkel a zsidóság erkölcselensége megfertőztette.

De hazánk jövőjét s alapját a nők is kezükben tartják, ők azok, kik helyes nevelés által az agglegények számát kevesbithetik és a boldog megelégedett házasságlebbe vonhatják.

Novem
hó 17.
Magunk
ség figy
lyek ug
egymás
tél folyt
kozát le
társaság
fogja, vis
táncz és
kedvelő

lasztása
következ
mester
200. Kel
plébános
tot. Ha
várótt 63
vázó élt
zsidó vol
kében ra
bámujuk
városi po
háza irán
házában
határozat
de azzal,
vár város
zsidó a
tisztelt p
kellett vo
mit egyid
elő: bizo
jerichoi
sommire.
ar at.”

pen ott,
kell átm
leguagyó
barkikád
van az ily
ki előtt
nagy ker
menni, ho
utczába
nem rakó
közönség
Egyébkén
városban,
vann követ
vágódott,
lehetett v
zója is, h
Egy füst
a holdvil
mazta ma
holdtölte
mert a p
ezen elvé
és a köd,
zódását
nyesnek,
pedig ez

napokban
nító mala
czinüleg
nélkül, ho
tek volna
kárát, jel
és erélye
tyukokat.
Ferencz
heder fia
nitónak e
tették. T
a teli hó
kisebb né
követetn
huncfutó
alá kellett
javított v

f. évi nov
„Korona”
társas est
működött
kr. nem p
8 órakor.
része re k
nyugtáza

punkban
t. szolgab
szinére si
és erélye
ronázta,
kerültek,
tények is
vénysekki
kezekkel
tettesei, d
tetteisi is
delemtt is
a tettesek

módon én
tagok meg
zett jelen
része uj e
radtak. M
zsidók ass
utján juss
szándékul

hó 17. Belovary Lajos, társulati tükár. Magunk részéről is felhívjuk a tisztelt közönség figyelmét a m. k. társaság estélyeire, melyek ugy látszik elég sűrűn következnek egymás után, s hivatalunk arra, hogy a tél folytán a közönség olesó és kellemes szórakozást lehetővé tegyék; hisszük, hogy a m. k. társaság, ha a közönség pártfogását tapasztalni fogja, visszatér eredeti céljaira is és nemcsak tánc és társulási estélyeket, de valódi műkedvelő előadásokat is fog időnkint rendezni.

— **A megyei t. h. bizottsági tagok választása** f. hó 20-án történt meg Kaposvárott következő eredményel. Marschek h. polgármester kapott 234 szavazatot, Szukits János 200, Kelemen Lajos tszéki elnök 186, Ujvári plébános 150 és Kemény Samu 136 szavazatot. Ha tekintetbe vesszük azt, hogy Kaposvárott 636 választó van s ebből csak 138 szavazó élt ez alkalommal jogával s ebből is 130 zsidó volt, kik hitsorsuk Kemény Samu érdekében rajostól mentek szavazni — valóban bámuljuk azt az indifferenciát, mellyel a városi polgárság a bizottsági tagok megválasztására iránt viselkedik. Bezzeg mikor a vármegye határozatokat hoznak, akkor van a sopánkodás, de azzal, hogy a 86 zsidó virilis mellé Kaposvár város részéről még választás utján jut zsidó a megyeházába, azzal nem törődik a tisztelt polgárság. Pedig csak megmozdulnia kellett volna, s keresztül néznie azon a szítán, mit egyszóval a polgármester tart a személe: bizonyára hiába sorakoznak a zsidóság jericho hada, Kaposváron ugyan nem menne semmire. De hát: „aki mint vet, úgy arat.”

— **A megyesi utca** kellő közepét éppen ott, hol a zárdá utcából a honvéd utcába kell átmenni, tehát az utca azon részét, hol legnagyobb a közlekedés, nagy köralkásokkal barkikázta el annak bölcsessége, ki hivatal van az ilyesmiben intézkedni, úgy hogy annak, ki elött az egyes utca el zárva, kénytelen nagy kerülővel az utca másik oldalára átmenni, hogy a honvéd utcába, vagy a zárdá utcába juthasson. Már pedig az utca nem nem rakodó hely, hanem arra való, hogy a közönség abban akadálytalanul járhatson. Egyébként még sohasem hallottuk, hogy egy városban, melynek utcáin sűrű közlekedés van követ törjenek; a napokban is a szétugrott kötőmelék egy kis gyermek fejéhez vágódott, s fájdalmas zúdást okozott, de lehetett volna nagyobb szerencsétlenség okozója is, ha esetleg a gyermek szemébe ugrik. Egy füst alatt csak megemlítjük azt is, hogy a holdvilág a múlt héten sehogy se alkalmazta magát a város bölcsőházához, hogy holdtölteket világítson a hold fogytakor a város, mert a planéták világában a munka felosztás ezen elvét nem engedti érvényre jutni a felhő és a köd, melyek a város ezen egyoldalú szerződését a planétákkal el nem ismerik érvényesnek, minek folytán mi setétben maradunk; pedig ez sem valami városias ám!

— **A kiskorpádi** kath. tanító óráiból a napokban hét tyukot elloptak, sőt már a tanító malaczos göbőjét is kieresztették, de valószínűleg a tolvajok valami zajra elugrottak a nélkül, hogy a tyukokon kívül elvihettek volna. A tanító még az éjjel észrevevén kárát, jelentkezett a községbírónál, ki ügyes és erélyes kereséssel meg is találta a lopott tyukokat, de már megfogta. A tettesek Boncz Ferenc és Tóti Mihály korpádi polgárok süheder fiaik voltak, kiknek szülői a kárt a tanítónak egyezség utján 10 firtal meg is térítették. Tudósítónk megjegyzi, hogy Korpádon a téli hónapokban alig mulik el éjjel, melyen kisebb nagyobb tolvajlások, betörések el ne követnének, minél fogva a két elcsipett huncfutót egyezség helyett szigorú büntetés alá kellett volna venni — akkor talán a példa javított volna a közbiztonsági állapotokon.

— **„A szigetvári önkéntes tüzoltó-egylet”** f. évi november hó 25-én, Katalin este a „Korona” nagy termében tánczal egybekötött társas estélyt rendez. Beléptidij személyenként miködöttagoktól 30 kr, pártoló tagoktól 40 kr. nem pártoló tagoktól 80 kr. Kezdeté esti 8 órakor. Felülvezetések e nemescsülly egylet részére közönséggel vétetnek és nyilvánosan nyugtáztatnak. A parancsnokság.

— **A hencsei betöréses tolvajlásról** lapunkban is említve volt, hogy Posgay Gyula t. szolgabíró a tolvajlás hírére azonnal a helyszínrő sietett elnyomozást tartani. Az ügyes és erélyes tisztviselő fáradozását oly siker koronázta, hogy rövid időn a tettesek hurokra kerültek, s a kihallgatás alkalmával más bűntények is kiderítettek. Ma már az ügy a törvényszéki vizsgálóbíró kezében van, ki erélyes kezekkel nyult a dologhoz, s a hencsei betörés tettesei, de a kadarkuti patika feltörésének tettesei is nagy részben a börtönben várják érdemlett sorsukat. Nem is kell mondanunk, hogy a tettesek nagy része kadarkuti ember.

— **Élénk**, a multban nem tapasztalt módon érdeklődik a közönség a bizottmányi tagok megválasztása iránt. Az eddig beérkezett jelentések szerint a megválasztottak nagy része új ember: az eddigiek közül sokan kimaradtak. Mindenfelől értesítenek bennünket a zsidók azon erőlködéséről is, hogy választás utján jussanak be a megyei zsidó választós; szándékuk azonban ezideig csupán Kaposvárott

sikerült. Jövő számunk az ujonan megválasztottak teljes névsorát fogja hozni.

— **Antisemita zsidó képviselő.** Egy sokat emlegetett egyik képviselő a mai képviselőházi ülés után meglepő orációban részelt. Az utczán álló tömeg egy része által — keresztények — megöljenzetett. Okot e tüntetésre azon körülmény szolgáltatott, hogy e képviselőt több fővárosi zsidó lap, mint antisemita zsidót tüntetett fel s lefordított. A dolog voltaképpen akként áll pedig, hogy e képviselő csak oly 13 próbás zsidó mint — valamennyi, habár egy némely dologban egyik másik hitsorsosával nem is értett egyet. — Ez eset a képviselői körökben mulatságos megjegyzésekre szolgáltatott okot.

— **Majláth gyilkosai** ügyében a kir. ítélőtábla a napokban mondott ítéletet, melyszerint Spanga és Pitély halálos ítéletét helyben hagyta, Bereczét azonban megváltoztatta, meny nyiben azt mint rablás és gyilkosságban büntetését 15 évi fogház büntetésre ítélte.

— **Lapunk 45. számában** emlékeztünk egy zsidó stikliről, felszólalás folytán hírtünk oda igazítjuk, hogy nem Ungár Károly, hanem fia Samu ludas a [dologba; megjegyezzük azt is, hogy a birtok nem a zákányi, hanem a rákányi határban fekszik.

TANÜGY.

22.883. jkvi sz.

Jegyzőkönyv.

Felvettett a Karád-egyházkerületi róm. kath. nép-tanítók egyletének 1883. évi október hó 10-én Tábton tartott értekezletéről.

1. Főt. Szabó György esperes egyház elnök ur végzett isteni tisztelet és a szent lélek segítségül hívása után üdvözli a nagy számmal megjelent egyleti tagokat és a gyűlést megnyitja.

2. A mult ülés jegyzőkönyve felolvasatván, észrevétel nélkül hitelesítették.

3. Szathmáry Lajos Karád városi vezértanító, mint az egylet ez évi országos képviselője tartja beszámoló beszédét.

4. Az iparoktatás ügyében beadott bizottsági jelentésre vonatkozólag egyházmegyei főtanfelügyelő urnak 245/883. isk. sz. a. leküldött irata olvastatik fel, melyben az egylet tudtára adja, hogy nagyméltóságú főpásztorunk — ez évben ugyanis több oldalról igénybe vétetvén pénztára — csak a jövő évben hajlandó a kért segélyt kiutalványozni.

5. A különféle hol jobb, hol rosszabb tankönyvek nem engedik, hogy a kerület iskoláiban a tanítás egyöntetű legyen. Ennek okáért határozottak, hogy minden tanító az Egyházmegye által kiadott tantervben jelzett könyveket használja iskoláiban, megjegyeztetvén, hogy a mennyire csak lehet ne ragaszkodjanak a chablosszerítéshez, s a folytonosan tapasztalt könyvből bemagoltatást kerülfjék.

6. Az iskolai rendtartás ügyében kiadott nyomtatványok pontos kitöltésére kéretnek az egyleti tagok, mint mely intézkedéstől várjuk, hogy a hanyag iskolázók százaléka csökkenni fogna.

7. Az egyházi szerktartások kézi könyve, melyben igen sok tanulságos és üdvös tudnivaló foglalatik, mindenkinek ajánlandó, hogy iskolájának felsőbb osztályaiban olvasókönyv gyanánt is használtsák, hogy így ez uton is a gyermek lelkébe vésődjék az egyházi szerktartások ismerete és tisztelete.

8. A német tannyelvű iskolák tanítói felhivatnak, hogy a törvény kívánalmainak eleget teendő, a realis tantárgyakat iskoláikban ezentul magyarul tanítsák.

9. A pénztár megvizsgálatrán, rendben találtatott.

Több tárgy nem lévén a gyűlés fél 1 órakor lezárattott.

Szathmáry Lajos, Főt. József, egyli. jegyző. egyleti elnök.

A történelmi s régészeti társulat üléséről.

Folyó hó 5-ike nemesak a restauratók közeledte miatt nagyon is élénk megyei évnegyedes gyűlés, nemesak az igazi lelkesítéssel megtartott Csépan-féle jubileum miatt, de már csak azért is eseménydus napja volt Kaposvárnak, mert ezen napon tartá a megyei régészeti társulat választmánya is ülését.

A választmányi ülést megelőzőtt nyilvános ülésen Szabó József, nemeskei reform. lelkes urnak a socialismus és communismusról szóló értekezése lett felolvasva, mely bár rendkívül szép olvasatásról tanuskodik, bár történelmi fejlődésében is ismerteti e nagy kérdéseket, mégis oly modern eszmékkel foglalkozott, melyek helyett jobb szerettünk volna specialiter Somogy megye multjára vonatkozó dolgokról egyet s másst hallani. Mindazonáltal ezzel nem akarunk az értekezés nagy olvasottsággal bíró szerző művének érdekességéből levonni, csak azon véleményünknek adunk kifejezést, hogy megyénk multjából is terjedelmes a tér, mi munkás kezek feldolgozására vár.

A múzeumőr ezután bemutatta a múzeumnak részint vétel utján szerzett aquisitionit, melyek közt legtöbb figyelmet keltettek az orci határban talált s 15 forinton megszerzett bronz tárgyak: sarlók, dárdavégek, kard-részek stb. melyek méltó helyet foglalnak el a magyarországi e nemű leletek között

A választmányi ülésen pedig mindenekelőtt Melhárd Gyula, tükár, tette meg jelentését a társulatnak fél év alatt kifejtett működéséről, miből igazolva lett, hogy a társulat nem megvetendő tényező s szellemi művelődés előmozdításában. Bemutatta az országos Öt-vösműkiállításra bejelentett s beküldött tárgyak jegyzékét, melyek közt pár Rákóczy-féle ékszer, tálcák, Báthory-féle kanalak, egy díszmagyarruha mentekötő s gombjai, ékszer-tartók, egy kerceselgeti szentségtartó stb. valódi meglepetést okoztak, melyek megyénket ezen szép culturalis szállal összekötött kiállításban méltóan képviselendik. De ugy ezen tárgyakra, mint a történelmi képcsarnok ügyében bemutatott jelentésre vonatkozólag az a véleményünk, hogy nem hisszük, hogy megyénk területén több ilyenmő tárgy ne létezzék; ugy látszik, hogy ily dolgok iránt az ér-zék csak lassanként kezd fejlődni közönségünkben. A helybeli gymnasium 42. magyar királyok arcképeit feltüntető réztábla az országos képcsarnoknak igen jeles részletét képezhetné.

Bemutatta ezután a tükári a társulat múzeumának magyar éremgyűjteményére vonatkozó dolgozatát, mely szerint egész mintegy 600 változattal bíró értékes gyűjtemény rendezve van. A társulat római érmeit, mintegy 400 db rendezte Pflanczer Gábor, kanizsai gymn. tanár ur, kinek fáradszhatlan munkásságáért a választmány köszönetét is nyilvánítja.

A tükári jelentésből hallottuk, hogy a társulat muzumát ismét többen gazdagították, így: id. Krizsanich József ur 1 db velencei arannyal és 2 db százi értékes ezüst pénzzel; Pflanczer Gábor ur szintén több érdekes régiséggel, Pete Lajos hetesi tisztartó ur 1 db népvándorlászori csatvéggel, főtiszt. Ujvári Ferencz plébános ur 1 db római üvegcsészével, Nemes Józsa pleb. ur 1 db arany patkóval stb.

A társulat új tagjait bejelentettek: Somssich Pál ó excellenciája, Kelemen Ferencz s Heizler József urnak. Kovács Sebestyén Gyula, alelnök ur pedig bejelenté, hogy a társulat elnöke, Kácskovics Sándor ur a társulat alapító tagjai közé lépett.

Végül az alapszabályok átvizsgálására s a tavaszi nagygyűlés előkészítésére öt tagu bizottság küldetett ki, mely jelentést a februári gyűlésen terjeszti elő.

VIDÉKRŐL.

Közép-Somogy, nov. 20.

Tekintetes szerkesztő ur! Régen nem irtam már a „Népjog“-nak. Sok ezer ügyebaja a szegény embernek így összel, hej de-hogy csak összel, mindég; de hát még szerencse, hogy legalább a baj támogatja minden felől, így nem esik el, nem is történik ám valami sok megjegyezni való vidékünkön, újság meg éppen nincs, mert hogy a megye bizottsági tagok választásának napját, még a napján is csak valami jóakaró vagy uri kegyben álló szomszédjától tudja meg az ember, meg hogy minden éjjel három négy gazdát is meglapnak az nem újság, hja a szolgabíró urnak most más felé jár az esze. Azért hagyjuk ezeket a dolgokat, majd lesz idő mikor rá hozzuk a sort, most inkább ha megengedi t. szerkesztő ur elmondom multkori uti élményemet. A Déli vasuton utaztam Peste, Fonyódnál semmi nevezetes nem adta elő magát, kivéve természetesen azt, hogy a tják gyorsan repültek el szemem előtt; ez ugyan már minnekelőtt nem nevezetes, hanem mielőttünk az a kik ázsiai kényelemmel ballagó kává darálón szoktunk Zákány vagy Kaposvár felé utazgatni.

Fonyódnál megállunk egy pillanatra s a kinyitott ajtón csak egy esik be Jákóknak egy elténferedett ivadéka. — Bár az Isten mind ennyire segiténő öket!

Aj, vaj! dhe elfáradhatam mhogamath, kiált fel a fok-s vereshagyma lattal telített jordán, s látszott rajta, hogy még többet is akart mondani, de belépett a condouctor.

Ki szált be fonyódnál? Ehn szálhatam fhel, szólt az alig szuzogó járdán.

Jegyét kérek. Nü! wie háist? jegyh? azthoth nem érthem rá válthani, csakh azon örölöm, hogy mogham szálhattham fhöl.

Meddig tetszik utazni? Nü hát már mhogha megh shem ismer a boglári Phinkheszt?

Jól van! hát fizet ön a jegyért ennyit, büntetést meg a mért jegyet nem váltott 50 krajczárt.

Gatt über dhie welth! Aber her conductür mith ün ghondolja, fhotkozok egy stacion mint a khotya azt ghondholok, meghfűzeth nekem a bherényi adósom thiz fhlorint után minden héten 40 krajczár, csuhpa photthomság, dhe mhít mondja mikhor lélekszakhadva oda érhek, azthat monjha: Ehbnek fhűzeti inkább fhjelenlthi enghem uszorráért az a Marczhaliba! Gatt über de Welth, nincs mhár bhöcsülethes embher a vilhágon! Aj vaj s mosth ün azthoth mondh, hogy üthven khrajczár több khül fhizethni mintha Szhent Györgyh napján szálhatm vholna bhe. Sol iach ltheben zethth nhem megérthem.

Már pedig mefizeti. A jordán nagy dümmögve kiszedte erszenyét és fizetett, de nem tudván megtagadni természetét azzal fordult a mosolygó condou-

torhoz, — ki melleleg legyen mondva derék magyar gyerek volt — s henczege szól;

Ugyhe bhár mhoga is olyan anthiszeméth. Micsoda? antiszeméth, szólt az s szemé tüzesedni kezdett.

Ugyan barátom ne mérgelődjék vágtam a kalauz szavába hiszen tökéletesen igaza van ezen zsidónak akár „antisemitát, akár antiszemetet mond, mert aki ellensége a szemétnek, bűnnek, az egyszersmind ellensége a zsidónak is.

A schmüle nagyot bámul aztán száját feltátra s fülét vakargatva szólai akart.

De azt is megelőztem ily forma prédikációt tartván neki: már tudja én miattam vakaródzhat vagy tátogáhat amennyit tetszik, de ne beszéljen s legkivált ha elöbb mondt szavainak más értelmet akarna tulajdonítani, azt tanácslom hogy jó lesz elöbb magát valamí gumi félével körül béleltetnie, mert igen könnyen meglehet, hogy itt is találkozhatik valaki azok közül az antisemetek közt, meglehet, hogy én is azok közé tartozom, s majd letalálják leszállítani a vonatról, a hol állomás sincs a kis phinkelesek aztán hiába várnák ma haza khedves tháthijukat.

A schmüle behuzta a fülét és meglapult Boglárig. Velem pedig tovább-tovább rohogott a gyors szárnyu vonat, s alig hogy észrevettem már Székesfehérvárott állítunk meg imádságomban éppen ódáig jutottam „Ments meg uram minket a gonosztól.“ Kaposváryi.

K. Korpád, nov. 18.

Bandi barátomnak, de más is érthet belőle.

Kedves Bandi bátyám, ne haragudj én rám, Hogy be nem mehethem hozzád semmi formán Haza kelle jönnöm, sok dolgom volt nekem, Bár azt a birtokot elszalasztám szépen, Irtam is volna már tenéked levelet, De biztosat inrom sehogy sem lehetett; Birtokot nem kapok, ha csak Csálközbe, Ott van a németnek*) egynebány hold földje, De azt meg miként az ürge likat járja Hol a Vágh, hol pedig a nagy Duna árja; Ha oda nem megyek, nem tudom mit teszek Azt tartom beállók hozzátok görögnek**) Mérem a pálinkát, golyost és portékát, Sót, pipát, szalonát s piros nyelű bicskát, Vagy pedig beállók s szolgálom a megyét, Irom hűségesen azt a sok árverést! Mert itt sok a zsidó, sok keresztény pusztul, Alig lézeng néhány, ha szétnézek til tul. A megyénél is van, vagy nyolcvan virilis, Ha jól meglóvasom kerül talán több is. Eicsalják, paklizsák az ember vagyonát, Ki nem tanulhatjuk a zsidók fortélyát. Most is, hogy meglötte Bathányit a zsidó Amiből lett aztán ez a nagy haj éribó, De ne szelöltessük most tovább e dolgot Elég hogy Rosenberg egy magnást megrontott. Járt is a hoh, lében, geseres meg vivát Mert: a revolver jhól elshöthöhe mhogát. De jó minékünk is, hogy meghalt Bathányi Legalább láthatják az ország urai, Hogy a piszkos zsidó, ki hajdan nyul bört vett A paraszt vagyonnal nem elégszik már meg. Vágyakodik most a grófkó életére A többi ugyis már ugyakig van zsebébe. Majd talán hoznak rá egy jó okos törvényt, Amely megszünteti ezt a gonosz örvényt, Ahová beszédül a magyar vagyona S földön futó lesz a saját országába. De hagyjuk más baját, s térjünk az életre Felelj kérlek, bátyám küldött levélre Ha eddig nem tetted, s nekem is felelj ám Oszinte vagyok én ami szivem az szám S szeretlek titeket rokon szeretettel Téged, kedves nődöt a többi gyermekkel Meg a magyarázó Tisztelendő urat, Ki a jó Istenben igaz ösvényt mutat. Ott tölték egy napot, igaz hogy becsiptem De azért e napot a szivembe vésem, És ha még arra vet engem utam ismét Betérek hozzátok újra egy kicsikét. S isszuk az áldomást a jó ó hegyiből Mit nálád álmedtam ha az beteljesül: Hogy Pulszky kitömött börtöt mutogatja Pénzért az utolsó zsidónak e honba. Angyal.

KÜLÖNFÉLÉK.

Egy részeges egyén halt meg nem rég Párisban, ki sajátoságos pontossággal vezetett könyvet az általa elfogyasztott szesz italok mennyiségéről és azok pontosan fizetett áráról. Ez a fráter mindenk felett naponként négy liter bort ivott, mely félszázas életpályája alatt kitett 73,000 liter bort. Minden évés előtt megivott két pohárka absztyethot, mi tekintve, hogy naponként háromszor evett, naponként 6 pohárral összesen 109,500 pohárral tesz ki. Mellesesen napközben egyéb gyengébb minőségű pálinkából megivott naponként 12 pohárral, mi 50 év alatt 219,000 kupicza pálinkát ad ki. A szomjúság ezen esküdt ellensége 70 éves korában halt meg, de senki sem emlékszik rá, hogy valaha őt jözannak látta volna, mi nem is csuda, mert ez már inkább mozgó spirytusos hordó, mint ember volt.

Bíró Hogy tudta ön ezen urat becsület-sértésért beperelni, hiszen az nem mondtot ezyebet, mint: „biztosítotom ónt”... ebben nincs sértés? Vádló: Hisz éppen abban van a sértés, miután a vádlott egy sértvés biztosító társaság ügynöke.

*) Feleségemet szállítom így néha enyalgásból.

**) Régekte a kereskedőket hitták görögnek, ha zaidó volt is.

